

Notat fra møde om bygherrens arbejdsmiljøprogram hos Byggeriets Arbejdsmiljøbus d. 14. juni 2023

Præsentationer fra mødet findes på <https://byggeproces.dk/arbejdsmiljoekoordinator-p-interessegruppens-moeder/> under Afholdte møder.

Leif Pugé fra JL Engineering fortalte om hans erfaringer med at hjælpe bygherren med at udarbejde et arbejdsmiljøprogram:

- Et arbejdsmiljøprogram kan også kaldes en arbejdsmiljøpolitik eller -vision. Det er en samlet præsentation af den sikkerhedsindsats, som bygherren forventer, stiller krav om og selv bidrager til
- Arbejdsmiljøprogrammet peget også på de aktiviteter, som bygherren selv skal igangsætte i egen organisation, fx klæde projektlederne på omkring bygherrens arbejdsmiljøansvar efter Arbejdstilsynets bekendtgørelse om bygherrens pligter.
- Arbejdsmiljøprogrammet kan indeholde:
 - o En række arbejdsmiljøpolitikker med målsætninger og handlingsplaner, som bygherreorganisationen beslutter at arbejde med, fx oprydning på byggepladsen, kompetenceløft mm
 - o De krav, som man vil stille til projekterende og entreprenøren
- Arbejdsmiljøprogrammet kan blive til på baggrund af en workshop med udvalgte fra bygherreorganisationen, hvor lovkrav gennemgås, samt ønsker og behov til arbejdsmiljøindsatsen drøftes
- Det er vigtigt, at topledelsen i bygherreorganisationen er med på, at arbejdsmiljø prioriteres. Ellers bliver det svært at få implementeret indholdet i bygge- og anlægsprojekterne og få sat de indsatsen i gang hos bygherreorganisationen, som er nødvendige for at bygherren er i stand til at efterleve arbejdsmiljøprogrammet

Erfaringsudveksling

Herefter drøftede vi erfaringer med arbejdsmiljøprogrammet blandt deltagerne:

1. Hvor ofte oplever du, at bygherren har en arbejdsmiljøpolitik/-program?

Der var stor forskel på, om bygherrer har et arbejdsmiljøprogram eller ej. Nogle arbejder for store bygherrer, primært offentligt, som har et sådan. Nogle arbejdsmiljøkoordinatorer arbejder primært for den type bygherrer. Andre støder aldrig på et arbejdsmiljøprogram eller en bygherre, som har taget stilling til arbejdsmiljøniveauet på byggepladsen. Her må man pejle efter lovgivningen og gennemføre de lovpligtige ydelser, fx via Ydelsesbeskrivelse for arbejdsmiljøkoordinering.

2. Hvordan ser du din rolle ift. at få bygherren til at tage stilling til arbejdsmiljøniveauet på projektet?

Det er forskelligt, hvordan man ser sin rolle. Nogle tager fat i bygherren, når man bliver udpeget, mens andre først involverer bygherren, når der opstår problemer, hvor der skal en afklaring til. Det er også forskelligt, hvor meget bygherren indbyder til at involvere sig. Særligt for mindre erfarne arbejdsmiljøkoordinatorer kan man have brug for bygherrens opbakning og stillingtagen til konkrete situationer. Der blev fortalt et eksempel, hvor arkitekten havde projekteret med store special-tegl til oplægning på tag. Arbejdsmiljøkoordinator (P) problematiserede dette, da det var vanskeligt at finde et teknisk hjælpemiddel til montage, men arkitekten ville ikke ændre sit valg. Arbejdsmiljøkoordinator (P)

involverede bygherren, som besluttede, at der skulle anvendes mindre tegl, da han vurderede, at udtrykket ikke ville være meget anderledes.

Mette Kristensen fra Bygherreforeningen og Ann Bergithe Trampe Broch, tidligere bygherre i Gentofte Ejendomme, fortalte om det Inspirationskatalog: Verdensmål og arbejdsmiljø, som Bygherreforeningen har udgivet. Det findes her: <https://bygherreforeningen.dk/inspirationskatalog-verdensmaal-og-arbejdsmiljoe/>

- Inspirationskataloget er udarbejdet af Bygherreforeningens Arbejdsmiljøudvalg, fordi Bygherreforeningen arbejder med at konkretisere FN's verdensmål – formuleret i et manifest.
- Der er udvalgt 10 mål med tilhørende delmål, som vurderes mest relevant for bygherrer ift arbejdsmiljøindsatsen. De strategiske delmål er omsat til konkrete handlinger og krav, der kan beskrives og udføres. Som en del af dette arbejde er der eksempler på indikationer, der kan eftervise de enkelte handlinger, for på den måde konkret at sikre et bedre arbejdsmiljø.
- Kravene kan stilles til samarbejdspartnere i udbuddet
- Tanken er, at man i bygherreorganisationen kan få inspiration til indsatser, men selv skal arbejde med formulering af handling og krav, så det er tilpasset ens type af bygge- og anlægsprojekter. Det er vigtigt at prioritere indsatsen. Hellere få indsatser, som man kan føre ud på projekterne i en travl hverdag, end at have en bred, men ufokuseret indsats.
- Man kan fx udvælge 2- 3 mål eller delmål, der giver mest mening i forhold til det konkrete projekt man skal i gang med. Det kan være et specielt fokus, bygherren har som organisation, det kan være at der er særlige fokus på dele af projektet, og hvordan bygningen skal anvendes – eller på dele af udførelsen. Det kan fx være en bygning, der renoveres, mens den er i drift.
- Det vigtige er sikre, at målene er med helt fra den spæde start af projektet. Bedst er det at det defineret allerede i de allerførste kravspecifikationer til program. På den måde bliver krav og mål beskrevet og håndteret helt fremme i projekteringsfasens arbejdsbeskrivelser og er konkret med gennem hele processen.

Gruppearbejde

Herefter kom vi med input til enkelte af målene og indsatsområderne. Det er vigtigt, at de er beskrevet så konkret som muligt, og giver anledning til handlinger, som forbedrer arbejdsmiljøet. Vi ved fra forskningen, at kampagner og information har en begrænset effekt på arbejdsmiljøindsatsen.

Der blev givet udtryk for, at de angivne indsatser er forståelige og kan anvendes i en bygge- og anlægskontekst. Inspirationskataloget kan anvendes, hvis en bygherre vil lave et arbejdsprogram, eller hvis man som arbejdsmiljøkoordinator skal foreslå bygherren indsatser i projektering eller udførelse.

Næste møder

- 27. september 2023 kl. 13.00-16.00
- 6. december 2023 kl. 13.00-16.00

Adfærdsdesign/nudging blev foreslået som et muligt emne. Input til andre emner sendes til Signe Mehlsen på sim@bam-bus.dk